

Visitatie lidscholen Nederlandse Dalton Vereniging

V i s i t a t i e v e r s l a g Dalton Kind Centrum 0-12 jaar

Naam school	DKC De Liaan	
Adres	Pastoor Knippenberghstraat 29	
Postcode en plaats	5988 CS	Helden
E-mailadres school	Info@deliaan.nl	
Directeur	M Heesbeen	/ P Tielen
Adjunct-directeur		
Daltoncoördinator	C Roodbeen, N Kruijtzter Wijnands, V Gielen, M Verstappen	
Aantal groepen/ klassen (VO)	11	
Aantal leerlingen	283	
Populatie (PO)/ schoolsoort (VO)		
Aantal leraren	23	
In bezit van Daltoncertificaat	21	
Bezig met Daltoncursus	0	
Nevenvestigingen	Ja/ ñee	
Stand van zaken inspectie		
Visitatie team		
Voorzitter		
Lid 1.		
Lid 2.		
Lid 3.		
Datum visitatie	26 - 3 - 2019	
Soort visitatie	x	1 ^e licentieaanvraag
(Besluit vorige visitatie)		2 ^e licentieaanvraag
		Licentieverlenging
		Versnelde visitatie licentieverlenging
		Visitatie na bezwaarprocedure

Commissies visitatie PO en VO
Nederlandse Dalton Vereniging
 Bezuidenhoutseweg 251-253
 2594 AM Den Haag
 Tel. 070 - 331 52 81
bestuursbureau@dalton.nl

0. Realisering aanbevelingen vorige visitatie

Niet van toepassing bij 1^e licentieaanvraag

aanbeveling 1.

evaluatie school

bevindingen visitatieteam

aanbeveling 2.

evaluatie school

bevindingen visitatieteam

aanbeveling 3.

evaluatie school

bevindingen visitatieteam

1. Vrijheid in gebondenheid / Verantwoordelijkheid en vertrouwen

Indicatoren op kindniveau

1.1	Het kind neemt verantwoordelijkheid voor de verwerking van zijn keuze
1.2	Het kind legt waar nodig verantwoording af aan zijn omgeving over de verwerking van zijn keuzes
1.3	Het kind is actief betrokken bij zijn eigen (leer)werk.
1.4	Het kind draagt zorg voor zijn(leer)omgeving.

Evaluatie Kindcentrum

Op DKC de Liaan is een rode draad door de hele school zichtbaar als het gaat om het nemen van verantwoordelijkheid. Een kind op DKC de Liaan leert op jonge leeftijd al verantwoordelijk te zijn voor het verwerken van zijn/haar taak. Bij de jongere leerlingen wordt gebruik gemaakt van een planbord, waarop de weektaak te zien is. Ook wordt op dit bord aangegeven hoeveel werkmomenten er zijn.

In groep 3 gaat het planbord langzaam over in een dagtaak en nog later wordt het een weektaak. Binnen de groepen 4 t/m 8 wordt er gewerkt met een weektaak waarbij per leergebied het doel wordt benoemd. Leerlingen klein en groot kunnen deze dag-/weektaak lezen en uitvoeren. De lay-out is op elkaar afgestemd. Elke week stellen de leerlingen zichzelf een doel, waaraan ze die week willen gaan werken. Dit wordt aan het einde van de week geëvalueerd (groep 4 t/m 8). De leerling legt dan ook verantwoording af waarom doelen niet behaald zijn.

Leerlingen op DKC de Liaan kunnen goede onderbouwde keuzes maken, zo kunnen ze zelf een werkplek kiezen (stiltelokaal, samenwerklokaal, de gang en het instructielokaal). Ook is er een bepaalde vrijheid waarbij de leerlingen zelf kiezen wanneer ze een taak maken.

Gedurende de dag vinden er evaluaties plaats waarbij de leerlingen gestimuleerd worden om hun taak te realiseren en volbrengen.

Drie keer per jaar worden er reflectiegesprekken gehouden waarbij leerling en leerkracht met elkaar in gesprek gaan.

Op de DKC de Liaan gaan we zuinig met ons materiaal om. In de onderbouw is dit een duidelijke regel in elke groep. Vanaf groep 3 zijn de leerlingen zelfverantwoordelijk voor hun spullen, deze dragen ze immers de hele dag met zich mee in hun eigen opbergbak voor hun spullen. Vanaf groep 5 komt daar de iPad nog bij.

In onze peutergroepen wordt gewerkt met een dagritmebord/planbord, waarbij de kinderen zelf kunnen kiezen welke activiteit ze gaan doen. Kinderen krijgen de keuze tussen bepaalde activiteiten, hierdoor stimuleren we de zelfstandigheid, maar zorgen we ook voor gebondenheid door het aantal kinderen per speelhoek te beperken. Hierbij worden ook de grootte van de groepen gewaarborgd. Als kinderen al snel na hun keuze een andere activiteit willen gaan doen, worden ze terugverwezen naar het planbord waar hun foto bij de gekozen activiteit hangt.

Bij de dreumesgroep zijn ook de dagritmekaartjes aanwezig. Dit wordt dagelijks met de dreumeskinderen besproken en is een leidraad door de dag. Wij geven alle kinderen de kans om zelf dingen te ontdekken, dit doen we op de babygroep bijvoorbeeld door niet altijd hetzelfde speelgoed aan te bieden. Of om de kinderen juist wat minder speelgoed aan te bieden, zodat ze creativiteit leren te ontwikkelen. Ze leren zo spelenderwijs en in kleine stapjes om initiatief te nemen. Ook op de dreumes en peutergroep krijgen kinderen de kans om zelf dingen te ontdekken. Ze leren initiatief te nemen door zelf een spel te beginnen, ze mogen kiezen uit meerdere soorten spel materiaal. Zo leren ze dat ze zelf keuzes kunnen en mogen maken, waardoor ze meer zelfvertrouwen ontwikkelen.

BSO

Na schooltijd als de leerlingen binnenkomen bij de BSO, maken ze zelf (eventueel met hulp van een PM'er) een keuze voor een activiteit op het planbord. Ze hebben de vrijheid om te bepalen wat ze willen gaan doen en met wie. Zo kunnen ze met vriendjes en klasgenootjes overleggen of ze samen aan een activiteit meedoen of voor vrij spelen (binnen of buiten) kiezen. Na het fruit eten is er een buitenspeelmoment voor iedereen. Daarna volgt de tweede activiteitenronde waarin alle leerlingen weer een keuze hebben kunnen maken.

Tijdens de BSO zijn er twee momenten waarin leerlingen zelf kunnen bepalen wanneer, hoe en met wie ze gaan eten in het restaurant. Direct na school (van 14.00 tot 14.30/14.40u) staat er ranja en gezonde koekjes klaar. Tussen 15.30 en 16.00u is het fruitmoment. Leerlingen mogen daarin zelf bepalen wat ze willen (soort en aantal stukken fruit) en bij wie ze gaan zitten.

Ook bij de BSO gelden de afspraken dat je je verantwoording neemt voor omgaan met materialen en speelgoed. Zuinig zijn, opruimen etc. horen daarbij.

Bevindingen visitatieteam

Door de hele organisatie zie je dat kinderen de ruimte krijgen om keuzes te maken en hierover verantwoording af te leggen. De rode draad begint op een speelse wijze bij de baby en dreumesgroep, hier ligt de basis.

Indicatoren op PM/leerkrachtniveau

1.5	De PM'er/leraar kan loslaten en schenkt vertrouwen aan zijn kinderen. Hij biedt hiervoor een kader waarbinnen de kinderen hun eigen (leer)proces kunnen vormgeven.
1.6	De PM'er/leraar houdt rekening met verschillen en creëert maatwerk dat zichtbaar is in de(taak)inhoud.
1.7	De PM'er/leraar begeleidt zijn kinderen en geeft waar nodig sturing, op zo'n manier dat de kinderen zich vaardigheden eigen kunnen maken om de (leer)doelen te behalen en de taak te kunnen volbrengen.

Evaluatie Kindcentrum

Op DKC de Liaan vinden we de relatie tussen leerling en leerkracht erg belangrijk. Zo starten we het begin van het schooljaar altijd met “Goed van start” waarbij wij we samen met de leerlingen regels opstellen. Deze worden zichtbaar in de klas gepresenteerd en ondertekend.

Doordat we in clusterteams werken binnen onze school, zijn we met meerdere leerkrachten verantwoordelijk voor onze leerlingen. Wij hebben tijdens onze overlegmomenten ruimte ingepland om leerlingen te bespreken en samen te kijken naar de ondersteuningsbehoeften van de leerlingen.

Een leerkracht bij ons op school heeft de verantwoordelijkheid over een kerngroep dit betekent dat een kind gemiddeld 2 à 3 jaar uitmaakt van deze kerngroep. Een leerkracht leert het kind hierdoor optimaal kennen.

De leerkrachten bepalen welke leerlingen wel en niet deelnemen aan de instructiemomenten. Op het moment dat leerstof niet beklijft worden periodetaken ingezet. Door goed naar leerlingen te kijken weet de leerkracht precies wat nodig is. Tijdens de tafelgesprekken stelt de leerkracht samen met het kind een bepaald doel, waaraan het de komende periode gaat werken. Dit wordt vaak uitgevoerd door een individuele periodetaak.

Periodetaken worden bij ons op school ook ingezet als verrijgingsstof (denk hierbij aan hoogbegaafdheid).

Wij als PM'ers laten de kinderen zelf een taakje kiezen op het planbord, ze pakken zelf hun foto en plaatsen die bij de door hun gekozen activiteit. Kinderen die hier moeite mee hebben, worden door de PM'er hierin begeleid.

Tijdens de lunch, mogen de peuters zelf hun boterham smeren, ook hierbij ondersteunt de PM'er als het niet lukt. Ook dingen zoals: aan/uitkleden, naar het toilet gaan etc. worden door PM'ers gestimuleerd om zelf te doen.

In de baby en dreumes groep laten we de kinderen ook zoveel als mogelijk zelfstandig doen. Deze doelgroep wordt nog iets meer begeleid door de PM'er.

Wij werken kind-volgend, dat wil zeggen dat we kijken naar het individuele kind en niet direct naar de leeftijd. In welke fase van zijn of haar ontwikkeling is een kind, in welke groep past dit het beste (baby/dreumes of peutergroep). Wanneer een kind op bijvoorbeeld 1,5-jarige leeftijd er nog niet aan toe is om naar de volgende groep door te stromen, kijken wij samen met ouders naar een passende begeleiding. Hierdoor laten wij zien dat wij omgaan met verschillen tussen de kinderen en elk kind uniek is.

BSO

De PM'er creëert ruimte voor de kinderen bij de BSO in hun keuzevrijheid. Samen bepalen de PM'ers het activiteiten aanbod en de indeling van groepen naar leeftijd. Dit is de gebondenheid binnen de keuzemogelijkheden die ze hebben. Zo kan er gedifferentieerd worden en ingespeeld worden op het niveau van de kinderen. B.v. tijdens een sport- en spelactiviteit moeilijkere spelregels. Waar nodig helpt de PM'er kinderen met het maken van een keuze.

De PM'er houdt rekening met de eigenheid van ieder kind.

Vanuit die eigenheid bepaalt de PM'er zijn benadering van het kind.

Daarbij stuurt de PM'er aan op verantwoording voor het omgaan met materialen, samenspelen en rekening houden met anderen.

Vanuit de normen en waarden ondersteunt de PM'er kinderen in respect hebben voor elkaar, elkaar accepteren en waarderen.
 Waar nodig stimuleert de PM'er kinderen hierin en in hun zelfredzaamheid.
 Zelfredzaamheid op het gebied van jas aan- en uitdoen, wc-bezoek, omgaan met meningsverschillen en delen van speelgoed.

Bevindingen visitatieteam

Het team geeft vertrouwen aan de kinderen. Waar nodig wordt ingegrepen waarbij wel belangrijk is om te noemen dat het team meer volgend is en zo de ruimte en mogelijkheden geeft aan de kinderen. Ieder kind is uniek; doorstroming naar een volgende groep [bij 1,5 jaar is mede afhankelijk of het kind hier al aan toe is. De ruimte die de kinderen krijgen zie je terug in alle geledingen, dagopvang, school, naschoolse opvang.

Indicatoren op kindcentrumniveau

1.8	Op het Kindcentrum heerst een cultuur van vertrouwen en kan iedereen omgaan met de verantwoordelijkheid en het aangeven van grenzen.
1.9	Het Kindcentrum creëert ruimte door heldere afspraken te maken. Het Kindcentrum zorgt ervoor dat de situatie voor het kind duidelijk is en het ordent de omgeving, creëert een veilige experimenteer-omgeving. Binnen deze speelruimte kan het kind in vrijheid experimenteren.
1.10	De brede vorming van kinderen is richtinggevend.

Evaluatie Kindcentrum

Door de normen en waarden die wij als team hanteren heerst er een sfeer van vertrouwen, openheid en veiligheid in onze school. Er is altijd iemand, die je kunt vragen als je hulp nodig hebt. We hebben wat voor elkaar over en zijn naast onze schoollevens ook in elkaar geïnteresseerd als mens. Het team voelt veilig en vertrouwd. We dragen gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de school. Dit betekent dat je leerlingen, die niet tot jouw groep behoren ook aanspreekt op hun gedrag. Bij voorkeur positief. Eventuele problemen binnen een groep worden gezien als een gezamenlijk probleem en als zodanig benaderd en behandeld. Samen maken wij de school. Iedereen is verantwoordelijk en draagt zijn steentje bij. Dit is te zien in de sfeer en de betrokkenheid binnen de school bij de leerkrachten, PM'ers, de stagiaires, de ouders en leerlingen. We proberen zo laagdrempelig mogelijk te zijn naar iedereen. We streven naar openheid en gedragen verantwoordelijkheid. Binnen deze veilige omgeving is voor eenieder groei mogelijk.

We hebben onlangs de indeling en het meubilair van onze baby dreumes en peutergroep aangepast. De babygroep is zo ingedeeld dat de ruimte een huiselijke uitstraling heeft. Zodat kinderen zich veilig en vertrouwd voelen, ook is er plek om te ontdekken en uitdagingen aan te gaan.

In de peutergroep en dreumesgroep zijn duidelijke hoeken gecreëerd, waardoor de groep overzichtelijker is. Hierin kan het kind in vrijheid, maar wel veilig

BSO

Tijdens de buitenschoolse opvang wordt er gewerkt vanuit een veilige en vertrouwde omgeving waarin kinderen zichzelf kunnen en mogen zijn.

Er wordt een gezellige sfeer geschept die uitnodigt en inspeelt op de ontwikkeling van kinderen aansluitend bij hun ontwikkelingsniveau.

Als kinderen zich veilig en vertrouwd voelen, kunnen ze zich ook optimaler ontplooiën.

Een andere belangrijke indicator is uitgaan van ieders eigenheid.

Ieder kind is uniek, anders en maakt z'n eigen ontwikkeling door. PM'ers gaan bij hun benadering en begeleiding uit van die eigenheid.

Bevindingen visitatieteam

In beide gebouwen hebben we een prettig pedagogisch klimaat aangetroffen, vertrouwen, openheid, veiligheid staan voorop. De kinderen wordt geleerd dat ze werken in een leefgemeenschap en dat iedereen hiervoor zijn/haar steentje kan bijdragen. Hoe klein ook in de babygroep bij de babyspecialist worden de eerste stappen gezet.

2. Zelfstandigheid

Indicatoren op kindniveau

2.1	Het kind durft zelf initiatieven te nemen om zijn doelen te bereiken.
2.2	Het kind vraagt, indien nodig, hulp van anderen en helpt anderen als zij hem/haar om hulp vragen.
2.3	Het kind kan zo zelfstandig mogelijk functioneren binnen (en dankzij) de structuur van het dagritme.
2.4	Het kind kan omgaan met uitgestelde aandacht.

Evaluatie Kindcentrum

Het hele Kindcentrum start de dag met een inloop in kerngroepen. Tijdens de inloop weten de leerlingen zelf aan welke taken ze kunnen werken. Peuters en kleuters kiezen zelf een werkje uit de kasten. Bij de hogere groepen staan leesactiviteiten en verbeterwerk centraal. Na de inloop is er per kerngroep een dagopening. Daarna starten de instructies in de instructiegroepen. De leerlingen weten zelf waar ze op welk moment verwacht worden voor instructie. Ze weten ook wanneer ze verlengde instructies kunnen krijgen.

Na de instructies kiezen de leerlingen zelf een werkplek, waarbij ze rekening houden met de afspraak omtrent de stemniveaus. Ook bepalen ze zelf met welk vak ze aan de slag gaan (gr. 3 t/m 8).

De leerdoelen die behoren bij de taken staan beschreven op de weektaak. Leerlingen corrigeren hun werk zelfstandig (leerkracht controleert steekproefsgewijs achteraf), hierbij zien ze meteen of het leerdoel behaald is. Wanneer een leerling opmerkt dat er veel fouten zijn gemaakt, kan hij/zij zelf initiatief tonen en aansluiten bij de verlengde instructie. Voor leerlingen die dit lastig vinden, neemt de leerkracht initiatief.

Uitgestelde aandacht wordt op onze school geregeld met behulp van de kubus. Deze wordt ingezet vanaf groep 3. De leerkracht loopt vaste rondes, wanneer een kind de kubus op het vraagteken heeft liggen, zal de leerkracht helpen. In de kleutergroepen dragen de leerkrachten een rood lint wanneer ze niet gestoord kunnen worden.

Door middel van de kubus geven leerlingen ook aan of ze open staan voor hulpvragen van andere leerlingen, of dat ze juist niet gestoord willen worden. Ligt de kubus op oranje, dan wil dat zeggen dat je samenwerkt.

Vanaf groep 3 hebben alle leerlingen een eigen doorzichtige bak, waarin de materialen zitten die ze nodig hebben. Hier dragen ze zelf zorg voor. Gedurende de leerjaren ontwikkelen de meeste leerlingen steeds meer eigenaarschap en initiatief ten aanzien van het eigen leren. Leerlingen leren omgaan met uitgestelde aandacht. Dit is een vaardigheid die opgebouwd wordt vanaf de peutergroep.

Het dagritme in de dreumes en peutergroep is nagenoeg elke dag hetzelfde. Door het gestructureerde dagritme, weten de kinderen wat er gaat komen en wat er van hun verwacht wordt. Ze kunnen hier zelf initiatief in nemen, door bijvoorbeeld voor het fruitmoment zelf naar het toilet te gaan en hun handen te wassen en hetzelfde geldt voor de lunch.

We merken dat kinderen zich veilig voelen bij ons op de groep, doordat ze uit zichzelf hulp durven te vragen aan de PM'ers. Wij als PM'ers stimuleren de kinderen om elkaar om hulp te vragen. Hierdoor leren ze omgaan met uitgestelde aandacht.

Baby's kiezen zelf(standig) wanneer ze eten/slaperen en spelen. Ze geven non-verbaal aan wanneer ze iets nodig hebben, maar door signalering van de PM'ers die de kinderen goed in beeld hebben kan de vraag/keuze van de baby beantwoord worden.

BSO

De kinderen starten de middag om 14.00 uur, kinderen uit groep 1-2-3 worden opgehaald door een van de PM'ers en mogen vervolgens als ze dat willen zelfstandig naar de BSO lopen, kinderen die hier nog niet voor kiezen lopen met de PM'er mee. Kinderen uit groep 4-5-6 of 7-8 komen na schooltijd zelfstandig naar de BSO. Hier beginnen ze met het kiezen van een activiteit door hun gepersonaliseerd labeltje op het planbord te hangen. Om hun eigen labeltje te kunnen vinden vragen ze, indien nodig, hulp aan een ander kind of een PM'er. Vervolgens hebben de kinderen de keuze om meteen in het restaurant om te eten en te drinken of eerst even te spelen. Kinderen schenken zelf hun ranja/water in of vragen hulp aan een ander kind. In het restaurant ligt een aftekenlijst waarop bijgehouden wordt welke kinderen al wat gegeten en gedronken hebben. Kinderen helpen elkaar of vragen hulp aan een PM'er bij het klaarleggen van alle benodigdheden voor hun gekozen activiteit.

Er wordt twee keer per middag gekozen voor een activiteit, er is een beperkt aantal plaatsen beschikbaar per ingeplande activiteit (denk aan knutselen, koken, sport/spel). Kinderen leren plannen doordat ze vooraf na moeten denken of ze aan een bepaalde activiteit nu of later deel willen nemen. Tussen de activiteiten in en aan het einde van de dag dragen de kinderen gezamenlijk zorg voor de netheid van de ruimte door hun eigen materialen op te ruimen.

Bevindingen visitatieteam

Door het werken in kerngroepen op de Liaan wordt een appel gedaan aan de ontwikkeling van de zelfstandigheid van de kinderen. Kinderen weten waar en wanneer er instructie gegeven wordt. Doordat zij hun spullen in een bakje bij zich hebben kunnen ze zelf hun werkplek kiezen. Werk wordt zelf gecorrigeerd en indien nodig kan er voor verlengde instructie worden gekozen. Kinderen weten goed om te gaan met uitgestelde aandacht en ontplooien zelf initiatieven (mooie voorbeelden van gezien) waarvoor ze tijd en ruimte krijgen. Er wordt duidelijk gewerkt vanuit een wederzijds vertrouwen en zichtbaar is de prettige werksfeer. Ook bij de BSO is een grote mate van zelfstandigheid te zien. Kinderen regelen zelf hun drinken, kiezen zelf voor een activiteit en de spullen die ze daarvoor nodig hebben. Hierdoor is een prettige en georganiseerde werksfeer herkenbaar. Bij de groep 0-4-jarigen hebben we eveneens een goede zelfstandigheid gezien, in overeenstemming met de leeftijdsgroep.

Indicatoren op PM/leerkrachtniveau

2.5	De PM'er/ leraar zorgt voor structuur in tijd(dagritme), inrichting, aanbod van materiaal; en vaste, voorspelbare routines, waardoor kinderen een veilige ruimte krijgen om zelfstandig te kunnen (leren) spelen, werken, leren.
2.6	De PM'er/ leraar stimuleert kinderen initiatieven te nemen en te tonen.

2.7	De PM'er/leerkracht werkt bewust aan de verdere ontwikkeling van executive functions als concentratie, aandacht, kunnen luisteren, houden aan afspraken, leren op te ruimen.
2.8	De PM'er/leraar creëert voor de kinderen de ruimte om hun talenten te laten zien en te ontwikkelen.

Evaluatie Kindcentrum

Er is door de leerkracht veel energie gestoken in de klassenorganisatie. Er zijn ruimtes gecreëerd om te kunnen samenwerken en om in alle rust te kunnen werken (stiltelokaal).

De leerkracht biedt duidelijke structuur:

- Dagrooster, duidelijk zichtbaar op het bord.
- Looproutes, tijdens de daltontijd loopt de leerkracht een vaste route. Zo weet een leerling wanneer hij hulp kan vragen aan de leerkracht (leerling gebruikt daarbij de kubus)
- Materialen, deze liggen op vaste plekken.

Door het gebruik van week- en dagtaken worden leerlingen gestimuleerd om zelfstandig te werken. Leerkrachten kijken het gemaakte werk steekproefsgewijs na. Op ons DKC is het een taak van de leerling om zelf zijn werk na te kijken en te verbeteren. Op deze manier stimuleren wij de leerlingen om initiatief te nemen voor een hulpvraag.

Door structuur te bieden zijn leerlingen in staat om eigen werktijd goed in te delen, zonder telkens terug te vallen op de leerkracht. De leerkracht roostert iedere dag daltontijd in zodat de leerlingen zelfstandig met hun werk aan de slag kunnen.

Daarnaast zijn er de diverse activiteiten waarin leerlingen zich laten zien en horen door middel van presentaties op allerlei manieren, passend bij het kind. Voor leerlingen die meer willen, is het mogelijk om dit te binden aan een individuele periodetaak.

De PM'ers dragen zorg voor de ruimte, door de indeling van de speelhoeken. Waardoor de kinderen zelfstandig kunnen spelen en ontdekken. We zorgen voor een gestructureerd dagritme.

Samen liedjes zingen, is een middel dat wij veel gebruiken om kinderen iets aan te leren. Bijvoorbeeld tijdens het opruimen, roepen we de kinderen bij elkaar middels een liedje, na dit liedje krijgen alle kinderen een taakje toegewezen en kunnen ze gaan opruimen. Zo ontwikkelen ze hun ook verantwoordelijkheidsgevoel.

Kinderen mogen bij ons echt zijn wie ze zijn, ze krijgen de ruimte en vrijheid om hun eigen talenten te ontdekken, 'Wie ben ik en wat kan ik al goed?', 'Wat lukt nog niet zo goed?'.

BSO

Elke PM'er heeft zijn of haar eigen talenten die ingezet worden bij de BSO. Zo kan elke PM'er zich ontwikkelen binnen deze activiteit en de kinderen enthousiasmeren om deel te nemen. Ook op organisatorisch niveau worden de verschillende talenten van de PM'ers ingezet, zo is de ene PM'er een kei in het maken van een planning, vindt de ander het ontzettend leuk om administratieve taken te doen en houdt weer een andere collega van huishoudelijke taken.

Ook is er regelmatig ruimte tot scholing waaraan elke PM'er vrijwillig deel kan nemen.

Gedurende het jaar zijn er een aantal Dalton DKC-momenten gepland waarin PM'ers en leerkrachten elkaar ontmoeten en van elkaar leren. Op deze manier kunnen we optimaal gebruik gaan maken van elkaars talenten. Binnen het DKC

heerst een lerende sfeer. (Bijna) alle collega's zijn in het bezit van het Daltoncertificaat. De leidinggevenden van de school en de opvang hebben de Dalton schoolleiders cursus gevolgd.

Bevindingen visitatieteam

De PM'ers/leerkrachten zorgen voor goede randvoorwaarden om de zelfstandigheid te ontwikkelen. De organisatie binnen de kerngroepen zorgt ervoor dat er ruimte is voor eigen keuzes, kiezen van werkplek en dat er tijd is om eigen initiatieven te ontplooiën. We hebben kunnen zien dat PM'ers/leerkrachten de kinderen motiveren om initiatieven te ontplooiën. Materialen zijn goed beschikbaar. De organisatie binnen de kerngroepen biedt een goede duidelijke structuur aan.

Indicatoren op kindcentrumniveau

2.10	Het Kindcentrum creëert voor het team en overige medewerkers de ruimte om hun talenten te laten zien en te ontwikkelen.
2.11	Het Kindcentrum stimuleert team en overige medewerkers initiatieven te nemen en te tonen.
2.12	Het Kindcentrum is speel-leer-oefenplek van gewenst gedrag, dat binnen de organisatie helder is omschreven en vastgelegd. Het Kindcentrum is erop gericht dat kinderen zo zelfstandig, autonoom en zelfregulerend mogelijk te laten functioneren.

Evaluatie Kindcentrum

Ieder teamlid heeft eigen talenten en kan deze inzetten in de school. Waar de een zich bezighoudt met de muzikale ontwikkeling van zichzelf en van de school, regelt de ander dat het ICT-gedeelte goed verloopt. Weer een ander zet zich in op cultureel gebied. Bij het verdelen van de taken wordt met de talenten van teamleden rekening gehouden. Op deze manier geeft het energie aan de teamleden en plukt de school er de voordelen van. Uit het grote aanbod van cursussen en scholing wordt overlegd wie welke vaardigheden MOET ontwikkelen, maar ook wie welke vaardigheden WIL ontwikkelen. De wensen met betrekking tot de schoolontwikkeling en de wensen van de individuele teamleden worden zoveel mogelijk samengevoegd.

Tevens werken we met het VVE-aanbod, waarbij het stimuleren van zelfstandigheid ook meegenomen wordt. Dit door een basis aan speelhoeken aan te bieden. Deze zijn prikkelend ingericht, passend bij de belevingswereld van de kinderen. Dit zorgt ervoor dat kinderen uitgenodigd worden om zelfstandig in deze speelhoeken te gaan spelen en zich te kunnen ontwikkelen op verschillende vlakken.

Door het gebruik van een plan/kiesbord, het spelen in de gekozen hoek en de rol die je daarbij aanneemt of aan moet nemen zorgen we ervoor dat kinderen gestimuleerd worden om te kunnen schakelen tussen verschillende situaties. Daar waar kinderen dit nog lastig vinden zullen ze begeleid worden door de PM'er. Het samen maken van een plannetje, fysieke ondersteuning tijdens het spel (bv voordoen of spiegelen) en verbale

ondersteuning om de kinderen te leren wat er daadwerkelijk met hen gebeurt. Met ons aanbod proberen we zo nauw mogelijk aan te sluiten bij de belevingswereld van de kinderen. Dit ook qua ruimte, houding, benaderingswijze, normen en waarden. We houden rekening met de wensen van de ouders, de behoeften van het kind, maar ook de visie van ons Kindcentrum.

De afgelopen periode zijn wij volop bezig geweest met verschillende opleidingen en cursussen, zoals VVE bekwaam, NT2, Nederlands met gebaren, meldcode, VIB, Dalton en de Babyspecialist. Tijdens deze opleidingen hebben wij onze kennis kunnen uitbreiden en toepassen in de praktijk.

Binnen ons Kindcentrum werken we met mentoren. Voor ieder kind wordt een mentor toegewezen. De mentor is verantwoordelijk voor alle behoeften, vragen, begeleiding en verdere ondersteuningsbehoeften die naar voren komen m.b.t. de ontwikkeling en het welzijn van de kinderen. Vanuit die rol worden PM'ers gestimuleerd tot het nemen van eigen initiatieven ten behoeve van het kind.

Gedurende het jaar zijn er een aantal Dalton-DKC-momenten gepland waarin PM'ers en leerkrachten elkaar ontmoeten en van elkaar leren. Op deze manier kunnen we optimaal gebruik gaan maken van elkaars talenten en blijven we in verbinding staan.

Binnen het DKC heerst een lerende sfeer. (Bijna) alle collega's zijn in het bezig van het daltoncertificaat.

De leidinggevenden van de school en de opvang hebben de Dalton schoolleiders cursus gevolgd.

Bevindingen visitatieteam

Dat het Kindcentrum in relatief korte tijd een grote ontwikkeling heeft doorgemaakt is voor een deel te danken aan de gelegenheid die de PM'ers/leerkrachten hebben gekregen om vanuit hun talenten te kunnen werken. Er is ruimte om initiatieven te ontplooiën en vooral te delen in de kerngroepen. Vertrouwen in elkaar is een sleutelwoord. Bij de BSO is ook goed zichtbaar dat gebruik gemaakt wordt van de talenten van de medewerkers. Sterk is de inzet van PM'ers bij de groep 0-4-jarigen. Vooral de babygroep heeft diepe indruk op ons gemaakt met hun 'babyspecialisme'

3. Samenwerking

Indicatoren op kindniveau

3.1	Het kind krijgt voldoende tijd en gelegenheid om te oefenen en zich te bekwamen in samenwerkingsvaardigheden.
3.2	Het kind werkt op respectvolle wijze samen met PM'er/leraar en medekinderen.

Evaluatie Kindcentrum

Op onze school bevorderen we de samenwerking tussen leerlingen door middel van de volgende werkvormen:

- Maatjeswerk: vast werkmaatje.
- Samenstelling door begeleiding
- Zelf kiezen: 2-tallen, 3-tallen
- Coöperatieve werkvormen
- Groepsdoorbrekend werken
- Kennisniveau (instructie, basis, verrijking),
- Clusters
- Kerngroepen
- Kubus; zichtbaar maken d.m.v. oranje stip dat je wilt samenwerken.
- Hulp vragen aan een ander

Wij leren de kinderen samenwerken door in eerste instantie veel echt samen te doen, samen \

spelen, samen fruit eten, elkaar helpen.

In de babygroep doen we dit vooral door samen met de baby's op de grond te spelen,

daardoor leren ze op jonge leeftijd rekening te houden met elkaar.

In de peutergroep maken we elke morgen een kring, in de kring wordt aandacht besteed aan

de sociale-en samenwerkingsvaardigheden zoals naar elkaar luisteren, op je beurt wachten.

BSO

Bij de BSO wordt er veel samengewerkt tijdens:

- Activiteiten: bij activiteiten laten we de kinderen zelf kiezen met wie ze eventueel samen zouden willen doen.
- Vrij spelen: mocht een kind iets niet begrijpen of snappen, dan stimuleren we om eerst een ander kind te vragen. Sommige kinderen doen dit al uit zichzelf.
- Het plannen op het planbord: de oudere kinderen helpen de jongere kinderen met hun naamkaartje zoeken of met het systeem van het planbord.

- Fruitmoment: het moment waar de kinderen een koekje en drinken krijgen, schenken de kinderen hun eigen drinken in. Als dit niet lukt, vraagt een kind een ander kind om hulp.

Bevindingen visitatieteam

De uitgezette lijn is goed terug te zien. Hulpmiddelen worden consequent ingezet en zijn terug te zien van de 0-4-jarigen tot aan groep 8 en de BSO. De kinderen kunnen uitstekend uitleggen waar de samenwerkingsmogelijkheden uit bestaan. De kinderen krijgen tijdens de instructie te horen of er samengewerkt kan en mag worden, een mooie stap vooruit zo zijn als dit ook in taak verwerkt wordt. De coöperatieve werkvormen zijn minder goed terug te vinden. Het zou een keuze kunnen zijn om dit naar een hoger level te tillen.

Indicatoren op leraar niveau

3.3	De PM'er/leraar werkt op respectvolle wijze samen met collega's en kinderen.
3.4	De PM'er/leraar geeft samen met collega's vorm aan de thema's, taak of leertaken, zoals deze in de school zijn afgesproken.
3.5	De PM'er/leraar kan verschillende vormen en niveaus van samenwerken toepassen.
3.6	De PM'er/ leraar schept een pedagogisch veilig klimaat voor samenwerking met de kinderen en tussen de kinderen onderling.

Evaluatie Kindcentrum

De huidige manier van werken vergt van de leerkrachten dat er veel samengewerkt moet worden met collega's uit hetzelfde cluster.

- Voorbereidingen lessen
- Weektaak/ weekplanning
- Hanteren van dezelfde regels en afspraken
- Gebruik maken van elkaars talenten (bijv. tekenles, muziekles, ICT-kwaliteit)

Binnen de gehele school weten de leerkrachten de coöperatieve leerstrategieën toe te passen. Waardoor er op verschillende manieren en verschillende niveaus kan worden samengewerkt.

Door gebruik te maken van de methode 'goed van start' wordt er in het begin van het schooljaar al gewerkt aan het creëren van een veilig pedagogisch klimaat. In de dreumes- en peutergroep werken we met thema's, ongeveer elke 6 weken wordt er door collega's een ander thema voorbereid. Tijdens deze voorbereidingen worden alle collega's betrokken in het proces, ofwel bij de ontwikkeling van het programma of bij de uitvoering ervan. We houden hierbij rekening met elkaars kwaliteiten en maken elkaar hiervan bewust. Samen wordt er gebrainstormd over de inrichting van het lokaal, passend bij het thema, en wat we de kinderen willen leren. Ook kinderen worden gestimuleerd mee te denken over de inrichting van de diverse hoeken. Bij elk thema komen verschillende

ontwikkelingsgebieden aan de orde waardoor de kinderen steeds weer nieuwe dingen leren en aangeboden krijgen. We bieden activiteiten aan, maar bij de meeste activiteiten hebben de kinderen de keuze om er aan deel te nemen.

PM'ers werken samen en gebruiken elkaars kwaliteiten om de samenwerkingsvaardigheden van zowel collega's als kinderen te stimuleren. Zo nemen ze een verbindende, stimulerende en bemiddelende rol aan tijdens het samenwerkingsproces aangepast op datgene wat de kinderen nodig hebben.

Tijdens activiteiten moedigen we kinderen zoveel mogelijk aan elkaar te helpen wanneer dat nodig is, dit kan op initiatief van de hulpvrager of aanbieder. De PM'er neemt zelf een begeleidende rol aan om een optimale samenwerking uit te lokken/ondersteunen.

BSO

Bij de BSO werken PM'ers samen bij;

- Voorbereiding activiteiten
- Planning activiteiten/ schema maken
- Hanteren van dezelfde regels en afspraken
- Communiceren van belangrijke informatie m.b.t. kinderen/ouders
- Ophalen van kinderen bij kleuters en basisschool in de Pas (andere basisschool in het dorp)

Bevindingen visitatieteam

Wat boeiend is om te zien is hoe daltonbewust alle medewerkers zijn. Vanaf de baby's naar groep 8 en op de BSO weten de medewerkers uitstekend waar ze het over hebben. Men staat open voor elkaar en men heeft oog voor elkaars kwaliteiten. Doordat het team communicatief sterk is ontstaat er duidelijkheid in visie en missie en wordt een krachtig pedagogisch klimaat gecreëerd.

Indicatoren op kindcentrumniveau

3.7	Het Kindcentrum is een leefgemeenschap waarbinnen alle participanten op een natuurlijke en gestructureerde wijze samenleven en werken.
3.8	Het Kindcentrum is een oefenplek waar kinderen PM'er/leraren al samenwerkend van en met elkaar leren.
3.9	Het Kindcentrum is een veilige oefenplek voor democratisering en socialisering.

Evaluatie Kindcentrum

Een aantal dingen met betrekking tot samenwerken worden schoolbreed ingezet.

- Kubus; zichtbaar maken d.m.v. oranje stip dat je wilt samenwerken.
- Samenwerklokaal (1-2-3 en 4-5-6 en 7-8)
- Clustergroepen: 1-2-3, 4-5-6, 7-8
- Samenwerking cluster doorbrekend bij vieringen /activiteiten
- Tutorlezen bij programma Bouw!

Wij werken niet alleen samen met collega's, maar ook de samenwerking met ouders vinden wij erg belangrijk. We bespreken de ontwikkeling van hun kind(eren) in observatiegesprekken, ook is er dagelijks een warme overdracht met ouders. We bespreken niet alleen dingen die bij de kinderopvang gebeuren, maar ook als er dingen gebeuren in de thuissituatie, stellen ouders ons hiervan op de hoogte. Zo kunnen wij hier dan weer op inspelen en andersom natuurlijk ook. Zo ontstaat er een mooie samenwerking.

Tevens werken we nauw samen met verschillende maatschappelijke partners, zoals JGZ, logopedie, ergotherapie etc.

Twee keer per jaar vindt er een overleg plaats waarbij afgevaardigden van het consultatiebureau, de opvanglocatie en de stichting voor primair onderwijs aanwezig zijn. Dit overleg vindt plaats om kinderen optimaal in beeld te brengen. Tijdens dit overleg worden ervaringen uitgewisseld, ontwikkelingen van de diverse kinderen te bespreken en eventuele acties op touw gezet.

In samenwerking met de KT'er van het Kindcentrum zijn er afspraken gemaakt voor het optimaal in beeld brengen van de kinderen met een VVE/SMI of andere zorgbehoefte. Zij zal vanaf 2,5/3 jaar de kinderen in beeld brengen door 4 keer per jaar een observatiemoment in te plannen. Hierop volgend zal er een gezamenlijk plan opgesteld worden richting een warme overdracht naar groep 1..

Kinderen vanaf 3 jaar die gebruik maken van het peuterprogramma mogen twee à drie keer per week een moment meedraaien in de kleutergroep.

Bij de uitstroom van een peuter naar het basisonderwijs gaan, indien toestemming gegeven, alle KIJK! observaties en andere documenten welke in de loop der jaren verzameld zijn door de opvanglocatie, mee naar de school.

BSO

Planbord: bij de jonge kinderen hebben we het symbooltje dat ze op school gebruiken bij hun naam geplakt. Zo kunnen ook de jongere kinderen gemakkelijker zelf hun naam vinden om een activiteit te kunnen kiezen.

Bevindingen visitatieteam

De Liaan biedt een duidelijk kader waarbinnen mede door een respectvolle samenwerking men zich veilig en gezien kan voelen. School beseft dat eenieder zich optimaal ontwikkelt in interactie met elkaar.

De manier waarop het gebouw ingedeeld is en de lokalen gebruikt worden, ondersteunt de visie van school en stelt kinderen in staat om naar behoefte optimaal te kunnen samenwerken.

4. Reflectie

Indicatoren op kindniveau

4.1	Het kind maakt een plan van aanpak van zijn taak en gebruikt hierbij eerdere ervaringen.
4.2	Het kind stuurt zijn planning bij door de voortgang te overzien.
4.3	Het kind is in staat om behaalde eindresultaat kritisch te bezien en leerpunten mee te nemen naar een volgend plan van aanpak
4.4	Het kind is in staat om te reflecteren op zijn eigen gedrag en dat van andere kinderen.

Evaluatie Kindcentrum

Reflectie op onze school:

- Adhv dag- weektaken groep 1 t/m 8
- Het eigen werk en elkaars werk nakijken
- (Geplande-) kind gesprekken, ouder- kind gesprekken, tafelgesprekken

Ingezette tools zie onderstaande info.

- Zie DALTON boek:
  - Formulieren weektaak
  - Reflectieformulieren (bijlagen 1 A t/m D)
  - Ik- doelen reflectie (bijlagen 2 A t/m D)
  - Ik- doelen doorgaande lijn groep 1-8 (A3) voor ons
  - Toekomstig portfolio (bijlagen 3A t/m D).
  - (Deze laatste bijlagen zijn nog in ontwikkeling)

Voortgangsproces:

- Kind portfolio verder uitwerken
-
- De kinderen van de peutergroep maken gebruik van een kiesbord. Voordat zij aan een activiteit beginnen, kiezen ze met hun eigen foto een activiteit/speelhoek naar eigen keuze. Bij deze activiteit blijven de kinderen gedurende 10 minuten werken/spelen in de gekozen "hoek". De PM'er begeleidt de kinderen hierin. Ze spelen bij verschillende kinderen mee en stellen tijdens een spel of activiteit open vragen aan de kinderen. Samen met de kinderen bekijk je het proces en het resultaat van een activiteit
- Door middel van open vragen reflecteren de kinderen op het resultaat en bedenken ze daar waar nodig hoe het anders kan.

BSO

Kinderen kunnen bij de BSO op het planbord zien welke activiteiten ze kunnen kiezen. Ze maken voor zichzelf een plan voor de middagactiviteiten.

Wanneer kinderen hebben gekozen voor een activiteit dan zijn ze verantwoordelijk voor deze keuze. Ze maken de activiteit dus altijd af. Kinderen kunnen een

verkeerde keuze ten alle tijden bespreekbaar maken met de PM'er. Samen overleggen ze dan hoe dit een volgende keer anders kan.

Een keer per jaar worden er door alle kinderen smiley-formulieren ingevuld. Op deze formulieren kunnen kinderen duidelijk maken hoe ze zich bij de BSO voelen, wat er beter kan en wat goed gaat.

Wanneer er bij de BSO-dingen voorvallen wordt dit met de kinderen samen opgepakt. Kinderen mogen hun kant van het verhaal vertellen en proberen onder begeleiding van de PM'er een oplossing te bedenken.

Bevindingen visitatieteam

Het visitatieteam heeft "werkoverleg-reflectie" waargenomen bij peuters. Op basis van voortschrijdend inzicht mocht een peuter versneld een andere taak kiezen. Bij de groepen 1 en 2 in de oriënterende kring gezien dat de dag werd doorgenomen aan de hand van dagritme kaarten, waarbij kort bij elke activiteit werd gekeken hoe deze handig te organiseren of te komen tot een goed resultaat. In de hele organisatie hebben wij de structurele mogelijkheden gezien om te kiezen op heel diverse gebieden; meermalen werden leerlingen bevraagd of middels een gerichte activiteit tot reflecteren gebracht. Wel blijft het soms nog bij evalueren van een taak.

Leerlingen geven aan dat zij op meerdere momenten met elkaar vooruitkijken of terugkijken op activiteit of product.

Uitgaand van het beeld van de leerlingen is dit nog niet stelselmatig.

Indicatoren op PM'er/leraar niveau

4.5	De PM'er/ leraar zet verschillende reflectiemethoden in, vooraf, tijdens, na.
4.6	De PM'er/leraar laat kinderen reflecteren op de samenwerking.
4.7	De PM'er/leraar laat kinderen feedback geven op zijn eigen functioneren.
4.8	De PM'er/ leraar is in staat om kritisch naar zijn werk te kijken en gebruikt evaluatie, reflectie en feedback van anderen om zich verder te ontwikkelen.

Evaluatie

Zie DALTON boek:

- Formulieren weektaak
- Reflectieformulieren (bijlagen 1 A t/m D)
- Ik- doelen reflectie (bijlagen 2 A t/m D)
- Ik- doelen doorgaande lijn groep 1-8 (A3) voor ons
- Eigen werk en elkaars werk nakijken
- (Geplande-) kind gesprekken, ouder- kind gesprekken, tafelgesprekken

Ingezette tools zie onderstaande info.

Voortgangsproces:

- Teamleden onderling ontwikkelen: reflecteren op elkaar; indicatoren/ instrumenten om onszelf te verbeteren gaan inzetten.
- Portfolio voor de leerkracht?
- Tijdens het kringmoment bespreken de PM'ers het dagritme, aan de hand van de dagritme kaarten. Wat gaan we doen vandaag? Welke dag is het, volgens de Dalton dagkleuren. Wat kunnen jullie allemaal kiezen?
- Er wordt dagelijks gestart met een open gesprek over het thema. Kinderen geven hierbij eigen input.
- De PM'ers geven de kinderen tijd en ruimte bij het kiezen van een activiteit.
- Wanneer de activiteiten bezig zijn begeleiden de PM'ers de activiteiten en spelsituaties. Zij stellen open vragen aan de kinderen. Indien wenselijk verrijken zij het spel door mee te spelen.
- Tijdens het verloop van de dag vragen PM'ers wel eens bij de kinderen terug hoe ze de activiteiten hebben ervaren.
- PM'ers kunnen ten alle tijden onderling evalueren of communiceren via een logboek. Tijdens overlegmomenten hebben collega's ruimte om elkaar feedback te geven.
-

BSO

Voordat de activiteiten bij de BSO beginnen komen alle kinderen bij elkaar. PM'ers vertellen dan welke activiteiten er die dag aan bod komen en hoe de dag gaat verlopen. Tijdens activiteiten vragen PM'er regelmatig aan de kinderen wat ze van de activiteit vinden.

PM'ers praten regelmatig met kinderen om kinderen te laten reflecteren over hun functioneren. Denk aan kinderen die moeite hebben om naar de BSO te komen, samen kijken; Hoe kan dit? Kunnen we hier iets aan doen. Of kinderen waar regelmatig gedragsproblemen zijn; Waar gaat het 'mis'? Wat kunnen we hieraan doen?

Eens per maand is er een overleg met alle collega's, tijdens dit overleg is ruimte om elkaar feedback te geven. Hier kan iedere collega van leren.

Bevindingen visitatieteam

Het visitatieteam heeft vanuit het team gehoord dat de units leiden tot natuurlijke reflectie op eigen handelen, dat van een collega of van het clusterteam. Door dezelfde situatie te kunnen observeren is het mogelijk vanuit eerste hand te kunnen reflecteren op situaties. Leerkrachten geven aan dat zij bewust bepaalde situaties kiezen op basis waarvan een collega kan observeren en feedback geven. (Bv een collega geeft aan minder goed contact te hebben met een leerling; ofwel de collega laat zien hoe wél contact te leggen of deze observeert en geeft feedback)

Tijdens overlegmomenten wordt geëvalueerd en waar wenselijk wordt beleid bijgesteld.

Indicatoren op kindcentrumniveau

4.9	Het Kindcentrum stelt PM'er/ leraren en overige medewerkers in de gelegenheid van en met elkaar te leren.
4.10	Het Kindcentrum hanteert een doorgaande lijn m.b.t. reflectie op kindniveau.
4.11	Het Kindcentrum hanteert een gesprekscyclus waarbinnen aandacht is voor de voortdurende ontwikkeling van de daltonvaardigheden, in relatie met een persoonlijk ontwikkelplan

Evaluatie Kindcentrum

Zie DALTON boek:

- Formulieren weektaak
- Reflectieformulieren (bijlagen 1 A t/m D)
- Ik- doelen reflectie (bijlagen 2 A t/m D)
- Ik- doelen doorgaande lijn groep 1-8 (A3) voor ons

Studiedag:

- Profile dynamic
- DALTON

Voortgangsproces:

- Gepland leren van en met elkaar op teamniveau: bijv. Collega's onderling visiteren elkaar.
- PM'ers werken niet altijd met dezelfde collega's waardoor ze altijd van elkaar blijven leren. We maken gebruik van een klappertje waar regelmatig reflecties over de kinderen worden genoteerd. Wanneer een kind het 'kind van de dag' is wordt hier nog extra aandacht aan geschonken. Tijdens overlegmomenten hebben collega's de ruimte om elkaar feedback te geven. 1x per jaar hebben alle PM'ers een persoonlijk ontwikkelingsgesprek waarin zij op zichzelf reflecteren.
- Daarnaast is het mogelijk om gebruik te maken van coaching middels video interactie begeleiding. Dit geeft inzichten en kennis over het kind of de kinderen, maar tevens is het een goede reflectie naar je eigen handelen. **BSO**
- Dalton studiedagen
- POG-gesprekken
- Groepsoverleggen 1x per maand
-

Bevindingen visitatieteam

Medewerkers geven aan dat zij de mogelijkheden tot collegiale visitatie waarderen; gezien de organisatie in clusters zijn dit in de praktijk een hoger of lager cluster. Dit om gericht te kijken naar wáar leerlingen vandaan komen dan wel wáar ze naartoe geleid moeten worden.

Teamleden willen zichzelf verder bekwamen in reflectie in overlegmomenten; zij ervaren dat bevindingen van het team serieus worden genomen en leiden tot verdere professionalisering. Zij zien verdere winst. Mooi!

5. Effectiviteit/ doelmatigheid

Indicatoren op kindniveau

5.1	Het kind krijgt te maken met thematisch, contextrijke geordende activiteiten met het uitdrukkelijke doel te werken aan de verdere ontwikkeling van het kind op cognitief, sociaal, motorisch en of taalgebied.
5.2	Het kind is gedurende een welomschreven tijdsduur actief bezig op een efficiënte en verantwoorde wijze.
5.3	Het kind heeft binnen de taak voldoende keuzemogelijkheden.

Evaluatie Kindcentrum

Leerdoelen:

De leerlingen zijn ingedeeld in instructieniveaus. De leerlingen weten bij elk vak in welk instructieniveau ze zitten, hierdoor weten ze heel goed waar ze sterk in zijn of waar ze moeite mee hebben. Ze kunnen hierdoor vanaf groep 3 al zelf de keuze maken of ze verlengde instructie nodig hebben.

3x per jaar vullen de leerlingen een reflectieformulier in. Dit formulier wordt met de leerkracht besproken. Op dit formulier kunnen de leerlingen aangeven waar ze in de aankomende periode aan willen werken en wat ze nog willen leren.

In de onderbouw kunnen de leerlingen naast de weektaakwerkjes zelf een keuze maken op het planbord. De keuzes die ze maken zijn gebaseerd op interesse of omdat ze het willen leren.

Vanaf groep 5 stellen de leerlingen een individueel doel aan het begin van de week. Dit wordt aan het einde van de week geëvalueerd. De leerlingen kunnen nog groeien in het goed opstellen van dit doel. Wat wil ik met het doel bereiken? Daarnaast wordt er in 7/8 een groepsdoel opgesteld.

Ontwikkelpunt: Vanaf middengroep 3 is het mogelijk om leerlingen ook een doel te laten stellen op hun weektaak.

De ik-doelen zijn opgesteld, maar worden nog niet ingezet binnen ons Kindcentrum. Vanuit de ik-doelen kunnen de leerlingen gericht bezig zijn met zijn/haar leerdoelen.

Ontwikkelpunt: In de vorm van het portfolio kunnen de ik-doelen tot zijn recht komen en krijgen ze een vaste plek in onze routine.

Binnen het programma Snappet kunnen de leerlingen heel gericht werken aan leerdoelen van rekenen (5/6/7/8) en spelling (7/8) die nog niet behaald zijn. Door middel van niveau aanduiding kunnen de leerlingen zelf zien in hoeverre ze een doel beheersen en waar ze dus nog aan moeten werken.

Leertijd:

Door onze vaste routines en hulpmiddelen kunnen de leerlingen heel efficiënt aan de slag met hun leertijd. Daarnaast geeft het een duidelijk beeld en voorspelbaarheid voor de leerlingen.

- Dagplanning
- Dag en weektaak
- Planbord
- Kwartiertjesrooster
- Time-timer
- Vaste instructiemomenten
- Weekoverzicht

Ontwikkelpunt:

De effectieve leertijd in de bovenbouw gaat soms verloren i.v.m. de dynamiek van de groepen en de tijd die gebruikt moet worden om leerlingen te corrigeren.

Leerlingen vinden het nog lastig om te gaan met vrijheid in gebondenheid.

Taak/keuzemogelijkheden:

De leerlingen krijgen een uitgebreide dag/weektaak waarmee ze actief aan de slag kunnen. Er is een diversiteit aan taken.

1-2-3: Op de planborden is een gevarieerd aanbod op alle vakgebieden. Overlap tussen 1-2-3 is hierdoor makkelijk te creëren.

4-8: Leerlingen weten wanneer ze bepaalde taken van de weektaak mogen maken en kunnen hier zelf keuzes in maken. Daarnaast worden er periodetaken opgesteld waar leerlingen op zelfgekozen momenten aan kunnen werken.

Ontwikkelpunt: Voor de leerlingen die meer verrijking aan kunnen moet een goed afgestemd aanbod ontwikkeld worden. De periodetaak mag nog effectiever ingezet worden om wat meer volgens doelen te gaan werken.

Op de peutergroep werken we met een planbord. Een kind kiest een activiteit/spelhoek en is gedurende een welomschreven tijdsduur actief bezig met de activiteit.

De activiteiten waaruit de kinderen kunnen kiezen zijn gevarieerd en passend bij de leeftijd, denk bijvoorbeeld aan een knip, of prik activiteit, die onder begeleiding van een PM'er wordt gedaan. Bijvoorbeeld een kind leren hoe een schaar te hanteren, en hiermee te oefenen, en het kind de kans geven om te reflecteren wat al goed gaat en waar we nog moeten oefenen, of hulp bij nodig heeft.

De aangeboden activiteiten worden zo nodig aangepast op de ontwikkelingsbehoeften van het kind of de kinderen. Tevens werken we kind volgend en naar de belevingswereld van de kinderen. Hierdoor proberen we de activiteiten uitdagend te houden.

Bij de dreumes en peuters maken we gebruik van een methode, UK en Puk. Dit is een VVE gecertificeerde methode om aan alle verschillende ontwikkelingsgebieden te werken middels activiteiten binnen een bepaald thema.

Kinderen leren middels een time timer klok om gedurende een bepaalde vastgestelde tijd bezig te kunnen zijn met een gekozen activiteit. Dit is een streef/oefentijd om kinderen bewust te maken van het kort bezig kunnen zijn met 1 activiteit. Daar waar dit nog niet lukt mag er natuurlijk losgelaten worden van het tijdsaspect. Met het gebruik van de time timer willen we kinderen vooral alert maken op het gebruik van tijd.

BSO

Bij de BSO hebben de kinderen geen persoonlijk ontwikkelingsplan. Het gaat er bij ons vooral om dat ze plezier hebben. Kinderen kiezen op het planbord een activiteit. Deze activiteiten zijn op leeftijd ingedeeld. Wanneer kinderen kiezen voor een activiteit zijn ze hier gemiddeld 3 kwartier mee bezig. Hierna hebben de kinderen kort pauze en mogen ze weer een nieuwe activiteit kiezen.

Bevindingen visitatieteam

Organisatieonderdelen:

Bij de Kinderopvang hebben we soepele overgangen in activiteiten en inzet van de medewerkers gezien. (Bv bij het verschonen is er én contact met de peuter én met een deel van de groep) Ook hier zagen we indirect toezicht; peuters spelen kort zonder direct toezicht op de gang.

Bij de BSO (naschools) zagen we een zeer strak georganiseerde start (vanuit 2 scholen), waarbij leerlingen middels een kiesbord en armbandjes snel een activiteit kiezen, daarna eten en drinken en zich verspreiden over de verschillende ruimtes. En passant is op het planbord zichtbaar waar elk kind zich bevindt.

Bij de school zagen we dat leerlingen bij aanvang van de school en na een pauze snel in "leerstand" staan. Instructies zijn kort, het is mogelijk om individueel te besluiten eerder de instructie los te laten.

De verschillende ruimtes worden optimaal benut in clusters, mooie inzet van medewerkers qua instructie, leerlingen gebruiken alle ruimtes.

Kiesbord, planbord en de taakbrief bieden mogelijkheden tot efficiëntie voor leerling en leerkracht; hier is een duidelijke doorgaande lijn.

Leerlingen bevestigen dat zij keuzes hebben in de instructie, de follow-up, keuze van ruimte etc.

Dit alles op basis van elkaar vertrouwen.

In de hele organisatie wordt gebruik gemaakt van tijd-structurende middelen; dit geeft kinderen/leerlingen extra duidelijkheid hoe om te gaan met beschikbare tijd.

Indicatoren op PM'er/ leraar niveau

5.4	De PM'er/ leraar behaalt zijn(ler) doelen.
5.5	De PM'er/ leraar gaat op een efficiënte en verantwoorde wijze om met zijn lestijd.
5.6	De PM'er/ leraar zorgt voor afwisseling van leeractiviteiten tijdens de les.
5.7	De PM'er/leraar stemt de instructie af op de leerbehoeften en leermogelijkheden van zijn kinderen.
5.8	De PM'er/leraar daagt kinderen uit het beste uit zichzelf te halen.

5.9	De PM'er/leraar geeft kinderen een uitdagende motiverende taak die past bij het niveau, de interesse en het (werk)tempo van het individuele kind
5.10	De PM'er/leraar analyseert de ervaringen van het kind om het kind te kunnen verrijken.

Evaluatie Kindcentrum

Doordat we een groot team zijn en werken in clusters kunnen we samen zorgen voor een gevarieerd lesaanbod en stemmen we alles af. Door krachten te bundelen hebben we mogelijkheid om gericht te kijken naar onze onderwijsinhoud. Denk aan: activiteiten, instructies, dag/weektaak. Daarnaast hebben we de mogelijkheid om leerlingen op eigen niveau te laten werken en begeleiden. Ontwikkelpunt: Voor de leerlingen die meer verrijking aan kunnen moet een goed afgestemd aanbod ontwikkeld worden. De periodetaak mag nog effectiever ingezet worden om wat meer volgens doelen te gaan werken. M.b.v. ik-doelen kunnen we als leerkracht gericht met leerlingen naar leerdoelen kijken.

De PM'er zorgt voor een gevarieerd activiteitenaanbod passend bij de ontwikkeling van het kind. We gebruiken bij de dreumes en peutergroep dagritme kaarten. Hiermee wordt de tijdsplanning en indeling van de dag zichtbaar. Iedere 6 weken wordt gekozen voor een thema met daarbinnen de ontwikkelingsgebieden en speelhoeken; in combinatie met de methode Uk en Puk.

BSO

PM'ers maken gebruik van doenkids. Dit is een programma waar zeer gevarieerde activiteiten voor de BSO op staan. PM'er maken een weekprogramma met behulp van de activiteiten van doenkids en externe partners. In een dagprogramma hebben de kinderen de mogelijkheid om 2x te kiezen voor een activiteitenronde van ongeveer 3 kwartier. De activiteiten worden afgestemd op de leeftijdsgroep. Waar nodig geven de PM'ers hier extra instructie. Wanneer kinderen moeite hebben met het niveau van de activiteiten proberen wij tijdens de activiteit hulp te bieden of de activiteit in niveau aan te passen.

Bevindingen visitatieteam

De PM'ers geven aan in gezamenlijkheid te komen tot voorbereiding van een thema. De materialen van de thema's die vorm hebben gekregen worden bewaard om opnieuw te kunnen worden benut.

In de clusters wordt voortdurend overlegd om te komen tot efficiënte inzet van tijd van iedere medewerker. (Gezamenlijk voorbereiden, verdelen van instructie)

Indicatoren op kindcentrumniveau

5.11	Effectiviteit zit vooral in het werken in een goed voorbereide speel/leeromgeving met kleine groepen, waarbinnen kinderen optimaal aandacht krijgen.
5.12	Het Kindcentrum hanteert een doorgaande lijn van de daltoncompetenties van kinderen en personeel.
5.13	Het Kindcentrum is een lerende organisatie waar kinderen en PM'er/leraar zich kan ontwikkelen naar hun mogelijkheden.

Evaluatie school

Alle tijd, middelen en ruimtes die we hebben, proberen we zo efficiënt mogelijk in te zetten om een rijke leeromgeving te creëren.

De nieuwe ruimtes die gecreëerd zijn in cluster 1-2-3 geven veel mogelijkheden binnen onze daltonontwikkeling.

Ontwikkelpunt: Helaas worden we beperkt in onze ontwikkeling doordat het schoolgebouw, meubilair en de middelen niet passend zijn binnen ons daltononderwijs.

De leerkrachten blijven voortdurend op de hoogte van de daltonontwikkelingen tijdens vergaderingen, zowel bij bouw- als teamvergaderingen. Samen werken we op deze momenten aan een doorgaande lijn.

Tijdens groep/leerling besprekingen worden zorgleerlingen besproken. De onderwijsbehoeften worden per kind in beeld gebracht zodat we de leerlingen begeleiding bieden die bij hen past.

Het kernteam (leerkrachten uit alle clusters, daco's en kwaliteitsteam) heeft regelmatig overleg waarin de doorgaande lijn besproken wordt.

- Onze ruimtes zijn ingericht met 5 speelhoeken als basis. Per thema worden hier materialen aan toegevoegd of juist weggehaald.
- Door het gebruik van het kiesbord worden er per activiteit max 4 kinderen ingepland. Dit zorgt voor kleine groepjes waar de kinderen in een veilige setting kunnen oefenen met elkaar.
- Er wordt gekeken naar de behoeften en mogelijkheden van zowel de kinderen alsook de PM'ers. Hierbij zijn kwaliteiten ook belangrijk. De kwaliteiten worden ingezet bij bepaalde activiteiten, zodat men werkt vanuit zijn eigen krachten.
- De gewenste daltoncompetenties van kinderen en personeel zijn beschreven in het daltonboek.

Er zijn gezamenlijk regels opgesteld voor het gehele DKC. Deze zijn terug te vinden op de locaties

BSO

Alle tijd, middelen en ruimtes die we hebben, proberen we zo efficiënt mogelijk in te zetten om een rijke leeromgeving te creëren. Bij de BSO zijn er 2 klaslokalen en de aula ter beschikking. 1 lokaal is ingericht om te 'chillen'. Kinderen kunnen hier een film kijken of rustig zitten om een boekje te lezen. Het andere lokaal is ingericht met alle bouwmaterialen. In de hal staan spellen, knutselmateriaal en een speelwinkel. Door deze verdeling zijn de ruimtes efficiënter ingedeeld.

PM'ers blijven voortdurend op de hoogte van de daltonontwikkelingen tijdens vergaderingen en studiedagen.
Tijdens groep/kind besprekingen worden zorgkinderen besproken.

Bevindingen visitatieteam

De school kent een cyclisch geheel van observaties, bevindingen, toets systematiek en zorg vanuit verschillende optieken.

Om kennis van ieder kind(leerling) te optimaliseren wordt gewerkt in teams; op deze wijze gaat er geen kennis verloren en wordt op basis van dialectiek een volgende stap gezet.

De medewerkers geven aan dat er efficiënt wordt omgesprongen met talent en vaardigheden. Voor zowel kinderen als personeel zijn de daltonvaardigheden beschreven.

Voor zowel de kinderopvang als voor de schoolorganisatie zijn daltoncoördinatoren opgeleid of worden opgeleid. (2 om 2) Dit maakt de realisatie van een doorgaande lijn organisch én effectief! Chapeau!

Er wordt gewerkt met snappet; leerlingen en leerkrachten geven aan dit een vorm van leren te vinden waarbij eigen verantwoordelijkheid, zelfstandigheid en reflectie makkelijk tot uiting komt. Bevordert leerkrachtonafhankelijk gedrag. Leerlingen konden dit uitstekend onder woorden brengen.

6. Borging

Indicatoren op kindcentrumniveau

6.1	Het Kindcentrum werkt planmatig aan de daltonontwikkeling en beschrijft dit in een daltonbeleidsplan.
6.2	Het Kindcentrum geeft aan hoe de daltonontwikkeling wordt aangestuurd, bv. door een daltoncoördinator.
6.3	Het Kindcentrum draagt haar daltonidentiteit uit. (Schoolgids, website, folders etc.).
6.4	Het Kindcentrum heeft daltonscholing in het scholingsplan opgenomen.
6.5	Het Kindcentrum benut de daltonmogelijkheden van het gebouw.
6.6	Het Kindcentrum enquêteert regelmatig de PM'ers/leraren, de ouders en de kinderen over de daltonontwikkeling en de kwaliteit van het daltononderwijs.
6.7	Het Kindcentrum is actief betrokken bij dalton-regioactiviteiten, waarbinnen zij vertegenwoordigd is.
6.8	De kinderen worden betrokken bij de daltonontwikkeling van het Kindcentrum.
6.9	De ouders worden betrokken bij het ondersteunen van de daltonontwikkeling van het Kindcentrum.
6.10	Het schoolbestuur ondersteunt het Kindcentrum in haar daltonontwikkeling.

Evaluatie Kindcentrum

Hoe wij werken op DKC de Liaan is te lezen in ons Daltonboek. Ons DKC kent Daltoncoördinatoren, 2 van sector onderwijs, 3 van sector kinderopvang. Deze DaCo's zullen volgend schooljaar de opleiding gaan volgen. Deze opleiding is opgenomen in het scholingsplan van 2019-2020. Wat betreft de scholing van nieuwe leerkrachten en PM'ers binnen ons DKC, wachten we de formatie voor het nieuwe schooljaar af.

Het DKC draagt de Daltonidentiteit uit middels de schoolgids, onze folder, maar ook via sociale media.

Voor schooljaar 2019-2022 wordt een nieuw schoolplan geschreven. In dit schoolplan worden de nieuwe doorontwikkelingen (o.a. naar aanleiding van de visitatie) opgenomen.

Ons gebouw is (nog) niet helemaal Daltonproof. Toch weten we de ruimtes goed in te delen. Hopelijk laat een verbouwing niet lang op zich wachten. Hiervoor zijn we afhankelijk van derden.

Op schoolniveau vindt er een keer in de vier jaar een ouderenquête plaats. Afgelopen schooljaar zijn de ouders ook bevraagd over de daltonontwikkelingen.

Verder worden ouders tijdens ouderavonden geïnformeerd over de Daltonontwikkeling. Ons DKC staat open voor de meningen van ouders en andere betrokkenen. Naar deze mening wordt ook regelmatig gevraagd. Bij de opvang worden ouders geïnformeerd via het ouderportaal. Onze wens is om in de toekomst de Dalton-informatieavonden gezamenlijk te plannen.

Als DKC zijn we nog niet actief bij daltonactiviteiten in de regio. Wel hebben we het internationale Daltoncongres bezocht. De literatuur die we toegezonden krijgen van de NDV wordt door collega's gelezen. We zijn ook geabonneerd op nieuwsbrieven vanuit de NDV.

Op onze school is een kinderraad actief. Mede de Daltonontwikkeling wordt hier met de leerlingen besproken. De BSO heeft ook een kinderraad, deze is recent opgestart en moet nog duidelijke vorm krijgen.

Ons schoolbestuur ondersteunt ons DKC in onze ontwikkeling. Naast de vele reguliere scholen binnen onze regio kunnen wij ons onderscheiden door het vernieuwende Daltononderwijs. Hoera (kinderopvang) ondersteunt ook de Daltonwaarden binnen het DKC. De daltonwaarden zijn op deze locaties duidelijk terug te zien. Dit maakt een duidelijk onderscheid met andere opvanglocaties.

Bevindingen visitatieteam

Uit de aangeleverde materialen hebben we vooraf een beeld gekregen van wat we zouden kunnen verwachten. Bij DKC De Liaan gaat echt op zeggen wat je doet en laten zien hoe je dit doet. Theorie en praktijk zijn een geheel. Hierover is goed nagedacht door alle betrokkenen. How-Why-What prima gedaan!

Overige opmerkingen Kindcentrum

(Nog niet in zelfevaluatie opgenomen, maar wel relevant)

Uit de gesprekken met leerlingen

Met de twee leerlingenraden, één van de basisschool en één van de BSO zijn de volgende punten besproken:

1. Hoe worden jullie gekozen?
2. Wat is een Daltonschool en wat leer je er?
3. Welke onderwerpen hebben jullie behandeld en waar zijn jullie nu mee bezig?
4. Hebben jullie het gevoel dat er naar jullie geluisterd wordt en wordt er daadwerkelijk wat gedaan met jullie ideeën?
5. Zouden jullie het leuk vinden om ook een eigen budget te hebben?
6. Wat zou je doen als je de baas zou zijn van deze school? Zou je wat veranderen?

De kinderen van de leerlingenraden kunnen uitstekend verwoorden waarom ze in de kinderraad zitten, wat ze daarvan leren en wat het doel is van een leerlingenraad. De kinderen zijn bijzonder tevreden over hun school en ze voelen zich over het algemeen veilig en gezien. Het idee van een eigen budget spreekt ze wel aan. Ze zijn dan ook van plan om dit met de directrice te gaan bespreken. De kinderen geven aan dat er wisselend naar ze geluisterd wordt: soms wel, soms niet, maar ze krijgen wel de ruimte om dingen uit te proberen.

Uit de gesprekken met PM'ers/ leraren en ondersteunend personeel

Alle neuzen staan dezelfde kant op. Veel waardering, ondersteuning, samenwerking. Elkaar goed informeren en helpen. Fijne werksfeer, leuk team

Uit de gesprekken met de schoolleiding

Gesprek met directeur en daco's

Eenieder stelt zich voor. De huidige directeur is 4 jaar geleden gestart als interim-directeur met de opdracht om elkaar te vinden en een visie op onderwijs te formuleren in gezamenlijkheid. Gaandeweg bemerkte de directeur dat de input van teamleden, ouders en leerlingen ronduit pasten bij Dalton, zij vervatte haar bevindingen in een presentatie aan het team en ouders. Daarnaast ontstond er op haar initiatief een intensieve samenwerking met Hoera Kinderdagopvang. Vanuit maar één gedachte: een IKC gebaseerd op gezamenlijk gedragen visie; logischerwijs vanuit Dalton gezien de ontwikkelingen op De Liaan.

Gedurende de afgelopen jaren heeft De Liaan zeer transparant gecommuniceerd met ouders; middels verschillende interactieve ouderavonden per jaar. Hierin werd telkens een inleiding verzorgd over voornemens, kansen en bedreigingen. Daarna gaven ouders hun input.

Het bleek een proces van bewustwording te zijn; het team deed al dalton, maar nu werd het onderwijs en opvang vormgegeven vanuit een bewuste visie en verbinding.

Er zijn per 1 augustus 2019 4 daco's: 2 vanuit kinderopvang, 2 vanuit onderwijs. Het visitatieteam complimenteert De Liaan en Hoera met deze parel om een team samen te stellen vanuit beide disciplines.

De voorzitter constateert dat er vanaf 2016 heel veel tot stand is gebracht. En dat stukken en praktijk met elkaar overeenkomen. Complimenten voor team en directie.

De directeur geeft aan dat het volledig team eerst de visie heeft geformuleerd, waarbij dalton het best bleek te passen. Dit bleek een succesvolle benadering; de trein liep. Het team heeft vervolgens dit jaar bewust gekozen voor borging van de forse ontwikkelingen van de afgelopen jaren.

De Liaan en Hoera zijn nu nog 2 organisaties maar de eerste dwarsverbanden worden gelegd. Bv een pedagogisch medewerker wordt gedetacheerd als onderwijsassistent op De Liaan.

De naamgeving van de groepen is organisch gegroeid, de diernamen geven duidelijke structuur aan de leerlingen.

Het team heeft een nulmeting uitgevoerd middels collegiale consultatie. Ambulante wordt ingezet om dit mogelijk te maken. Gezien de clusterorganisatie is dit logischerwijs een ander cluster.

Uit de gesprekken met ouders

Na een voorstelronde geven ouders aan hoe zij de laatste jaren hebben ervaren. (Er zijn ouders vanuit kinderopvang en vanuit de school)

Na het vertrek van de directeur in 2015 heeft de interim-directeur Monique Heesbeen op een bijzonder open wijze met de ouders gecommuniceerd over de situatie waarin de school verkeerde. Door elk jaar meerdere interactieve ouderavonden te organiseren voelden ouders zich gerust over de ingezette maatregelen.

De ouder-kind gesprekken met de leerkracht geven de ouder de mogelijkheid om het kind te zien als hij zijn/haar resultaten presenteert. Vervolgens is het mogelijk om ook thuis na te praten over de bevindingen.

Op de ouderavonden is dalton ook steeds een onderwerp van gesprek. Bv over de rol van de leerling in zijn/haar leersituatie.

De ouders ervaren de school als laagdrempelig. Ze ervaren het team als kundig, zij vinden dat er vanuit visie naar het kind en zijn/haar ontwikkeling wordt gekeken. "Ik ken het kind".

Ouders geven aan dat zij ook thuis de effecten van dalton-leren opmerken in de dagelijkse gang van zaken. (Zelfstandigheid)

Zij zouden opnieuw voor deze school kiezen omdat zij gecharmeerd zijn van de toenemende zelfstandigheid, eigen verantwoordelijkheid en de goede aansluiting vanuit kinderopvang naar school, van school naar voortgezet onderwijs.

Zij zien een mooie persoonlijke ontwikkeling.

Nogmaals wordt de transparantie genoemd inzake de ontwikkelingen en keuzes van de school. Zij vinden tevens dat er op zorgvuldige manier met kind en ouder wordt omgegaan door het team.

Als voorbeeld noemen zij ook de manier waarop er is omgegaan met de keuze voor het 5-gelijke dagen model; ouders voelen zich gehoord omdat de school de adviezen van de ouders opvolgde.

Daarnaast zijn zij zeer tevreden over de BSO!

Zij geven de volgende aanbevelingen:

- Probeer mannelijke leerkrachten voor de groep te zetten
- Behoud de transparantie in voornemens en handelen
- Ga op deze voet verder

Uit de gesprekken met het bestuur

Naam bestuurslid: Joke Zwanenburg (interim Prisma) Rudie Peeters directeur KOV Hoera

- Gelijkwaardigheid van IKC naar DKC
- Twee organisaties werkend met kwaliteitsteam naar 1 DKC
- Babyspecialisten in dienst, bewustwording, vaste PM'ers op de babygroep voor de hele week
- Sterk team op De Liaan
- Overleg tussen onderwijs en opvoeding gezamenlijk op zaterdag
- Een pedagogisch klimaat
- Vertrouwen in de toekomst
- Investeren in babyspecialisme
- Nek durven uitsteken

Beoordeling

nr	Kernwaarden	Ontwikkeling	
		O	V
0	Realisering aanbevelingen vorige visitatie *		
1	Vrijheid in gebondenheid/ Verantwoordelijkheid en vertrouwen		X
2	Zelfstandigheid		X
3	Samenwerking		X
4	Reflectie		X
5	Effectiviteit- doelmatigheid		X
6	Borging		X

* niet van toepassing bij licentieverlening

Advies aan het algemeen bestuur van de NDV

	Advies	Criteria
X	Licentie verlenen	Maximaal één onvoldoende kernwaarde.
	Over twee jaar versnelde visitatie voor licentieverlening	Twee of meer onvoldoende kernwaarden
	Geen licentie verlenen	Na versnelde visitatie licentieverlening twee of meer onvoldoende kernwaarden
	Licentie voor vijf jaar verlengen	Maximaal één onvoldoende kernwaarde inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie
	Over twee jaar versnelde visitatie (bij de vijfjaarlijkse visitatie)	Twee of meer onvoldoende kernwaarden inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie
	Licentie intrekken	Na versnelde visitatie twee of meer onvoldoende kernwaarden inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie

Aanbevelingen die met een plan van aanpak opgenomen worden in de kindcentrumreactie

Aanbeveling	Omschrijving
Nr.1	Dalton de hele dag is jullie uitgangspunt. Volg de Why in het plannen.
Nr.2	Vanuit de Why gedachte geef je de reflectie meer inhoud.
Nr.3	De kinderen kennen de daltontermologie en kunnen zo hun proces vormgeven in keuzes maken en daarnaar handelen.
Nr.	
Nr.	

Slotopmerkingen

We hebben een zeer enthousiast en betrokken team gezien dat in een relatief korte periode een geweldig DKC heeft neergezet. We zijn onder de indruk van de sfeer en samenwerking door alle geledingen heen. Bij het beoordelen is er een volmondig JA uitgesproken voor jullie.

Je mag zijn wie je bent. Waardering, stimulering, openheid.

Jullie zijn een voorbeeld voor veel DKC's die nog bezig zijn de rode draad te vinden. Een aanbeveling aan die organisaties om bij jullie over de vloer te komen.

Ondertekening voorzitter visitatieteam

Naam	Handtekening	Datum
		14 april 2019

Kindcentrumreactie op de visitatie

Overige opmerkingen en ervaringen m.b.t. het verloop van de visitatie. Hierbij valt te denken aan: opstelling visiteurs, dagrooster, gevoerde gesprekken, etc.

N.B. Dit zijn opmerkingen van de school zelf. Deze opmerkingen kunnen dus afwijken van de "slotopmerkingen" genoemd in het visitatieverslag.

Het Daltonontwikkelingstraject is een belangrijk fundament geweest voor de samenwerking tussen onderwijs en kinderopvang. Door de inhoud als uitgangspunt te nemen is er gewerkt aan een gezamenlijk herkenbare doorgaande lijn voor kinderen van 0-13 jaar. In dit traject hebben leerkrachten en PM'ers gaandeweg steeds meer kennisgenomen van elkaars kwaliteiten en de toegevoegde waarde die dat heeft. Erg mooi dat het visitatieteam zo complimenteus is over het resultaat. Een Dalton Kindcentrum is redelijk nieuw in Nederland. Als zowel onderwijs, kinderopvang alsook de Daltonvereniging blijven investeren in deze nieuwe ontwikkeling zal dat alleen maar resulteren in toenemende kwaliteit en dus winst voor kinderen.

Het rooster voor de visitatie dag leek aan de strakke kant. Dit hebben wij niet zo ervaren. Er werd voor alle groepen voldoende tijd genomen. Er werd goed aangevoeld wanneer er gesprekken plaats konden vinden met kinderen en met welke kinderen.

Er werden kritische vragen gesteld, waarbij onze keuzes gerespecteerd werden.

Voor onszelf hebben we vanuit het visitatieverslag nog aanbevelingen gehaald:

- Open communicatie naar ouders middels ouderavonden willen we behouden.
- Duidelijker vormgeven en structureler inzetten van coöperatieve werkvormen.
- Vormgeven aan een portfolio DKC breed.

- Efficiënter inzetten van overlegmomenten.
- Collegiale consultatie DKC breed.
- Verbinding blijven leggen tussen opvang en onderwijs (op inhoud, op kindniveau en op teamniveau).

Vanuit uit onze eigen reflectie hebben we de volgende punten gehaald:

- Dopgroepen opnieuw formeren, inzetten voor doorontwikkeling.
- DaCo's gaan de opleiding volgen (DKC breed)
- Scherpe analyse van de resultaten, met uitwerking in een plan van aanpak.

Fijn om te lezen dat ouders en kinderraden tevreden zijn en dat we een voorbeeld zijn voor andere Dalton IKC's.

Wij kijken terug op een hele mooie eerste visitatie.
We kunnen zeggen: 'visitatie is leuk!'

Plan van aanpak m.b.t. uitwerking aanbevelingen

Aanbeveling 1. (Letterlijk overnemen uit visitatieverslag)	Dalton de hele dag is jullie uitgangspunt. Volg de Why in het plannen.
Actie	Inzetten van een vernieuwde weektaak. Opzetten van een nieuwe dopgroep die hiermee aan de slag gaat. Why: Hoe zien wij een hele dag Dalton? Kunnen we de zaakvakken en creatieve vakken hierin integreren?
Uitvoerenden	De leerkrachten en pedagogisch medewerkers.
Tijdvak	Schooljaar 2019-2020.
Scholing/ externe ondersteuning	Daltonbijeenkomsten DKC breed.
Toelichting	Er wordt te veel per dag gekeken. Kinderen kunnen meer vooruitplannen door in de huidige weektaak met kleuren aan te geven wanneer ze wat gaan maken. Daarbij rekening houdend met de instructiemomenten.
Aanbeveling 2. (Letterlijk overnemen uit visitatieverslag)	Vanuit de Why gedachte geef je de reflectie meer inhoud.
Actie	Dopgroep: Stap 1: In kaart brengen welke vormen van reflectie zijn er? Stap 2: Welke vormen van reflectie zien we op DKC de Liaan? Stap 3: Welke vormen van reflectie gaan we nog meer inzetten? Stap 4: Borgen middels een leerlijn DKC breed. Leerkrachten en pedagogisch medewerkers: Experimenteren met verschillende vormen van reflecteren.
Uitvoerenden	Dopgroep, leerkrachten en pedagogisch medewerkers

Tijdvak	Start schooljaar 2019, tijdspad van 3 jaar.
Scholing/ externe ondersteuning	Daltonbijeenkomsten DKC breed. Indien mogelijk externe ondersteuning.
Toelichting	<p>Reflectie, waarom reflecteren we? Wat is het doel achter reflecteren? Nu is het vooral reflecteren op product en gedrag, minder op proces.</p> <p>Niet alleen voor de leerlingen, maar ook voor de leerkrachten en pedagogisch medewerkers blijft het waardevol om te reflecteren.</p> <p>Tafelgesprekken structureel plannen. Welke inhoud heeft het gesprek? Welke techniek zet je in? Koppeling maken met portfolio. Kind – oudergesprekken: kinderen bepalen hun doelen en bespreken dit samen met de leerkracht met ouders.</p>

Aanbeveling 3. (Letterlijk overnemen uit visitatieverslag)	De kinderen kennen de daltontermologie en kunnen zo hun proces vormgeven in keuzes maken en daarnaar handelen.
Actie	Kernwaarden zichtbaar maken.
Uitvoerenden	Dopgroep, Leerkrachten en pedagogisch medewerkers
Tijdvak	Start schooljaar 2019, tijdspad van 5 jaar.
Scholing/ externe ondersteuning	Daltonbijeenkomsten DKC breed.
Toelichting	Koppelen aan reflectie zodat het tastbaar wordt voor de kinderen. We kunnen de termen levend houden door ze visueel te maken en hier regelmatig DKC breed aandacht aan te besteden.

Aanbeveling 4. (Letterlijk overnemen uit visitatieverslag)	
Actie	
Uitvoerenden	
Tijdvak	
Scholing/ externe ondersteuning	
Toelichting	

Aanbeveling 5. (Letterlijk overnemen uit visitatieverslag)	
Actie	
Uitvoerenden	
Tijdvak	
Scholing/ externe ondersteuning	
Toelichting	

Naam	Functie	Handtekening	Datum
	Directeur		27-5-2019
	Leidinggevende Hoera		
	Visitatievoorzitter		03-06-2019

Dit verslag wordt binnen drie weken na ontvangst (het liefst per e-mail als Word bestand) opgestuurd naar de
visitatievoorzitter, die dit binnen vijf weken na de visitatie opstuurt naar de inhoudelijk medewerker visitaties van
de NDV.